

PREDLOG

ZAKON O MORU

Podgorica, jul 2007. godine

ZAKON O MORU

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se morski i podmorski prostor Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Republika), i to: unutrašnje morske vode, teritorijalno more, isključiva ekonomska zona, epikontinentalni pojas, zabrana uplovljenja, zaustavljanje i progon broda.

Član 2

Suverenitet Republike na moru prostire se na unutrašnje morske vode, teritorijalno more, vazdušni prostor iznad njega, na dno i podmorje tog mora.

U svojoj isključivoj ekonomskoj zoni i epikontinentalnom pojasu, Republika ostvaruje suverena prava i jurisdikciju radi istraživanja, iskorišćavanja, zaštite, očuvanja i unapređenja prirodnih morskih bogatstava, uključujući bogatstva na morskom dnu i u morskom podmorju i radi obavljanja drugih privrednih djelatnosti.

Republika štiti, čuva i unapređuje morsku sredinu.

Republika saraduje sa državama u regionu i učestvuje u radu regionalnih i svjetskih međunarodnih organizacija radi utvrđivanja opštih i regionalnih pravila, mjera preporučene prakse i postupaka u cilju sprečavanja i smanjenja zagađenja mora i morske sredine zagađivačima iz izvora na kopnu, s brodova, potapanjem, iz vazduha ili vazduhom i zagađenja prouzrokovanih aktivnostima na morskom dnu i u morskom podmorju.

Republika podstiče regionalnu saradnju, posebno sa susjednim državama, radi donošenja zajedničkih planova hitnog djelovanja u slučaju nezgode koja prouzrokuju zagađenje morske sredine.

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1. "plovni objekat" je brod, tehnički plovni objekat, ploveće postrojenje, čamac i drugi objekat koji je osposobljen za plovidbu i koji učestvuje u plovidbi;
2. "brod", osim ratnog broda, je plovni objekat namijenjen za plovidbu morem čija je dužina veća od 12 metara, a bruto tonaža veća od 15, ili je sposoban da prevozi više od 12 putnika. Brod može biti putnički, teretni, ribarski, javni ili naučno istraživački brod;
3. "strani trgovački brod" je brod koji ima stranu državnu pripadnost, a koristi se za prevoz putnika i tereta ili za druge privredne svrhe, osim ribarenja, te je kao takav

definisan u svjedočanstvima i knjigama izdatim od ili u ime nadležnih organa države čiju zastavu brod vije;

4. "strani ribarski brod" je brod koji ima stranu državnu pripadnost, a namijenjen je i opremljen za lov ribe i drugih morskih organizama;

5. "strani javni brod" je plovni objekat u vlasništvu ili korišćenju strane države, koji nije ratni brod, a služi isključivo za neprivredne svrhe te države;

6. "naučno-istraživački brod" je brod namijenjen isključivo za naučna ili tehnološka istraživanja ili iskorišćavanja mora, morskog dna ili morskog podmorja, opremljen opremom i uređajima za tu namjenu, kao i za smještaj posebnog osoblja, čija je dužina 12 metara ili veća, a bruto tonaža 15 ili veća;

7. "strani ratni brod" je brod koji pripada oružanim snagama strane države i ima vanjske oznake prema kojima se raspoznaju takvi brodovi njene državne pripadnosti, a pod zapovjedništvom je oficira te države i čije je ime i prezime upisano u odgovarajući popis vojnih lica ili u drugom dokumentu jednakog značenja i ima posadu podvrgnutu disciplini regularnih oružanih snaga;

8. "strana jahta" je plovni objekat koji ima stranu državnu pripadnost, dužine je veće od sedam metara, a služi za razonodu, sport i rekreaciju i pogodan je za duži boravak na moru;

9. „kabotaža“ je prevoz stvari i putnika između domaćih luka koju vrše samo brodovi, jahte ili čamci domaće državne pripadnosti.

II. UNUTRAŠNJE MORSKE VODE

Član 4

Unutrašnje morske vode Republike obuhvataju:

1. luke, zalive i ostrva;
2. ušća rijeka;
3. djelove mora između obale i osnovne linije teritorijalnog mora iz člana 14 stav 2 tač. 2 i 3 ovog zakona.

Pod zalivom iz tačke 1 stava 1 ovog člana, podrazumijeva se jasno istaknuta uvala uvučena u kopno, čija je morska površina jednaka površini ili veća od površine polukruga prečnika jednakog dužini prave linije koja zatvara ulaz u uvalu.

Morska površina uvale mjeri se od osnovne linije i prave linije koja zatvara ulaz u uvalu.

Unutrašnjim morskim vodama, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se vode Skadarskog jezera, rijeka Crnojevića i Bojane do granica plovnosti.

Član 5

Strani trgovački brod može ploviti unutrašnjim morskim vodama Republike, radi uplovljenja u luku otvorenu za međunarodni saobraćaj, isplavljenja iz te luke, kao i plovidbe između luka otvorenih za međunarodni saobraćaj, najkraćim uobičajenim plovnim putem, u skladu sa režimom korišćenja plovnih puteva.

Plovidba u unutrašnjim morskim vodama iz člana 4 stav 4 ovog zakona može se ograničiti u skladu sa zakonom i međunarodnim propisima.

Ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Ministarstvo) može odrediti drugi način plovidbe stranih trgovačkih brodova unutrašnjim morskim vodama, ako to zahtijevaju interesi odbrane zemlje ili sigurnost i bezbjednost plovidbe.

Član 6

Kabotaža odnosno prevoz stvari i putnika između domaćih luka mogu vršiti samo brodovi, jahte ili čamci domaće državne pripadnosti.

Kabotažom u smislu stava 1 ovog člana ne smatra se prevoz lica stranom jahtom ili stranim čamcem, ako se taj prevoz obavlja bez naknade, osim ako posebnim zakonom nije drugačije uređeno.

Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, Ministarstvo može odobriti:

1. stranom brodu prevoz praznih kontejnera u njihovoj eksploataciji između domaćih luka, uz uslov uzajamnosti;
2. stranom brodu, jahti ili čamcu prevoz lica i stvari između domaćih luka, ako to zahtijeva privredni interes Republike.

Član 7

Strani ratni, javni, ribarski i naučno-istraživački brod može uploviti u unutrašnje morske vode Republike, radi ulaska u luku otvorenu za međunarodni saobraćaj ili luku u kojoj je brodogradilište u kome će taj brod biti popravljen, ako za to prethodno dobije odobrenje koje izdaje za:

1. strani ratni brod - ministarstvo nadležno za poslove odbrane, uz saglasnost ministarstva nadležnog za inostrane poslove;
2. strani javni i naučno-istraživački brod – ministarstvo nadležno za poslove odbrane, uz saglasnost ministarstva nadležnog za inostrane poslove i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove;
3. strani ribarski brod – Ministarstvo, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove morskog ribarstva.

Član 8

Strane jahte i strani čamci namijenjeni razonodi, sportu ili rekreaciji mogu ploviti i boraviti u teritorijalnom moru i unutrašnjim morskim vodama Republike, osim u zabranjenim zonama iz čl. 12 i 24 ovog zakona, pod uslovom da odmah nakon uplovljenja u unutrašnje morske vode, uplove uobičajnim najkraćim putem u odredišnu luku otvorenu za međunarodni saobraćaj, radi obavljanja granične i druge kontrole.

Član 9

Domaća i strana pravna i fizička lica mogu obavljati istraživanja, snimanja i hidrografski premjer morskog dna i morskog podmorja unutrašnjih morskih voda Republike u naučne svrhe, uz odobrenje ministarstva nadležnog za poslove prosvjete i nauke.

Domaća i strana pravna i fizička lica mogu obavljati arheološko istraživanje kulturnog dobra na moru, morskom dnu i podmorju unutrašnjih morskih voda Republike, uz odobrenje ministarstva nadležnog za poslove kulture.

Domaća i strana pravna i fizička lica mogu obavljati istraživanja, snimanja i hidrografski premjer morskog dna i podmorja u zaštićenim djelovima prirode unutrašnjih morskih voda Republike u naučne svrhe, uz odobrenje ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Domaća i strana pravna i fizička lica mogu obavljati istraživanja bioloških živih resursa u moru, morskom dnu i podmorju unutrašnjih morskih voda Republike, uz odobrenje ministarstva nadležnog za poslove morskog ribarstva.

Odobrenja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, izdaju se uz pribavljenu saglasnost Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove odbrane.

Za vrijeme istraživanja, snimanja i premjera u naučne svrhe iz st. 1 i 3 ovog člana, na stranom naučno-istraživačkom brodu mora biti ukrcano najmanje jedno stručno lice koje u skladu s posebnim propisima ima naučno-istraživački status, a zaposleno je u domaćoj naučno-istraživačkoj instituciji.

Za vrijeme arheološkog istraživanja iz stava 2 ovog člana, na stranom naučno-istraživačkom brodu mora biti ukrcano najmanje jedno stručno lice koje odredi ministarstvo nadležno za poslove kulture, na teret lica koje vrši istraživanje.

Za vrijeme istraživanja u zaštićenim djelovima prirode iz stava 3 ovog člana, na stranom naučno-istraživačkom brodu mora biti ukrcano jedno stručno lice koje odredi ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine, na teret lica koje vrši istraživanje.

Za vrijeme istraživanja iz stava 4 ovog člana, na stranom naučno istraživačkom brodu mora biti ukrcano jedno stručno lice koje odredi ministarstvo nadležno za poslove morskog ribarstva, na teret lica koje vrši istraživanje.

Za vrijeme istraživanja iz st. 6 i 7 ovog člana, na brodu koji je istovremeno i ratni brod, mora biti ukrcano najmanje jedno lice koje odredi ministarstvo nadležno za poslove odbrane.

Odredbes ovog člana shodno se primjenjuju u teritorijalnom moru i isključivoj ekonomskoj zoni Republike.

Član 10

U brodogradilištima Republike može se obavljati remont stranih ratnih brodova, po prethodno pribavljenom odobrenju ministarstva nadležnog za poslove odbrane, uz saglasnost ministarstva nadležnog za inostrane poslove.

Remont u brodogradilištima Republike ne može se odobriti stranom ratnom brodu i brodu specijalne namjene koji svojim boravkom predstavlja opasnost po bezbjednost Republike.

Član 11

Ministarstvo nadležno za poslove odbrane, uz saglasnost Ministarstva, određuje zabranjene zone u unutrašnjim morskim vodama Republike.

Plovni objekti ne smiju ploviti zabranjenom zonom u unutrašnjim morskim vodama, osim u slučaju više sile.

Izuzetno od odredbe stava 2 ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove odbrane može odobriti plovidbu plovnih objekata zabranjenim zonama u unutrašnjim morskim vodama.

Protiv akta iz stava 3 ovog člana, nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Akt iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Oglasu za pomorce".

Član 12

Strani plovni objekat koji je, usled više sile ili nevolje na moru, bio prinuđen da se skloni u unutrašnje morske vode Republike ili u zabranjenu zonu iz člana 11 ovog zakona, dužan je o tome, odmah po nastajanju tog razloga, obavijestiti Ministarstvo - najbližu lučku kapetaniju.

III. TERITORIJALNO MORE

Član 13

Teritorijalno more Republike je morski pojas širok 12 nautičkih milja, računajući od osnovne linije u smjeru mora.

U teritorijalnom moru, u cilju održivog razvoja i valorizacije prirodnih resursa morskog i kopnenog dijela obalnog područja, primjenjuju se mehanizmi integralnog upravljanja obalnim područjem.

Polaznu liniju teritorijalnog mora čine:

1. linije najniže osjeke duž obale kopna i ostrva;
2. prave linije koje zatvaraju ulaze u zalive;
3. prave linije koje spajaju tačke na obali kopna i na obali ostrva:
 - a) Najduži vrh Ade Bojane – Hrid Đeran;
 - b) Hrid Đeran – Hrid V. Kamen;
 - c) Hrid V. Kamen – Rt Mendra;
 - d) Rt Mendra – Rt Platamuni;
 - e) Rt Platamuni – Rt Veslo;
 - f) Rt Veslo-Južni Rt ostrva Mamule;
 - g) Zapadni Rt ostrva Mamule – Rt Konfin.

Polazne linije su ucrtane u pomorskoj karti koju izdaje organ nadležan za hidrografsku djelatnost.

Pri određivanju polazne linije teritorijalnog mora, dijelom obale smatraće se i najjisturenije stalne lučke građevine koje su sastavni dio lučkog sistema.

Član 14

Spoljna granica teritorijalnog mora je linija čija je svaka tačka udaljena 12 nautičkih milja od najbliže tačke polazne linije.

Član 15

Svi strani plovni objekti imaju pravo neškodljivog prolaska teritorijalnim morem Republike.

Član 16

Pod neškodljivim prolaskom stranog plovnog objekta podrazumijeva se plovidba teritorijalnim morem Republike bez uplovljenja u unutrašnje morske vode ili plovidba radi uplovljenja u unutrašnje morske vode, odnosno radi isplovljenja iz tih voda u vode isključive ekonomske zone, pod uslovom da se ne ugrožava poredak, mir, životna sredina ili bezbjednost Republike.

Neškodljivi prolazak iz stava 1 ovog člana, strani plovni objekat mora obaviti najkraćim uobičajenim plovnim putem, bez prekida i odlaganja.

Zaustavljanje i sidrenje stranog plovnog objekta koji se koristi pravom neškodljivog prolaska dozvoljeno je samo ako je izazvano događajima koje nameće redovna plovidba, odnosno viša sila ili nevolja na moru, ili radi pružanja pomoći licima, brodovima ili vazduhoplovima u opasnosti ili nevolji na moru.

Član 17

Država kojoj pripada strani ratni brod, obavijestiće diplomatskim putem ministarstvo nadležno za inostrane poslove i Ministarstvo, o namjeri neškodljivog prolaska broda morem Republike, najkasnije 24 sata prije uplovljenja broda u teritorijalno more Republike.

Član 18

Neškodljivim prolaskom ne smatra se prolazak stranog plovnog objekta teritorijalnim morem Republike, ako taj plovni objekat obavlja neku od sledećih djelatnosti:

1. prijeti silom ili upotrebljava silu protiv suvereniteta, teritorijalne cjelokupnosti i Ustavom Republike utvrđenog državnog uređenja ili se ponaša na način kojim se narušavaju načela međunarodnog prava;
2. vježba ili obavlja obuku s oružjem;
3. prikuplja obavještenja ili podatke koji mogu štetiti odbrani ili bezbjednosti Republike;
4. vrši propagandnu djelatnost protiv Republike;

5. prihvata na plovni objekat bilo kakav vazduhoplov, ili vazduhoplov sa njega polijeće ili slijeće, osim ako posebnim zakonom nije drugačije uređeno;
6. lansira, spušta ili prihvata na plovni objekat bilo kakav vojni uređaj;
7. ukrcava ili iskrcava robu, novac ili ljude suprotno carinskim, poreskim, zdravstvenim i drugim propisima Republike ili propisima o ulasku i boravku stranaca u Republici;
8. namjerno ili znatno zagađuje morsku sredinu;
9. obavlja ulov ribe i drugih morskih organizama;
10. obavlja istraživanje, ispitivanje ili mjerenje bez odobrenja nadležnih ministarstava;
11. obavlja aktivnost radi neovlašćenog uključivanja u bilo koji sistem komunikacija, drugi sistem ili uređaje Republike, ili
12. obavlja drugu djelatnost koja nije u neposrednoj vezi sa prolaskom.

Član 19

Ministarstvo može u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike odrediti i propisati obavezne plovne puteve, sistem javljanja brodova ili zone odvojene plovidbe, radi sigurnosti plovidbe za sve ili za plovne objekte koji prevoze određene terete.

U cilju sigurnosti plovidbe, zaštite mora od zagađenja, spriječavanja ugroženosti bioloških vrsta, kao i radi smanjenja opasnosti od većih pomorskih nezgoda, Ministarstvo može zabraniti plovidbu pojedinim djelovima unutrašnjih morskih voda ili teritorijalnog mora za određene vrste i veličine brodova, odnosno za brodove koji prevoze određenu vrstu tereta.

Plovni putevi i zone odvojene plovidbe iz stava 1 ovog člana, ucrtavaju se u pomorskoj karti koju izdaje organ nadležan za poslove hidrografske djelatnosti i blagovremeno se objavljuje u "Oglasu za pomorce".

Član 20

Stranom ribarskom brodu za vrijeme prolaska teritorijalnim morem Republike, zabranjen je ribolov ili ulov drugih živih bića u moru i na morskome dnu.

Strani ribarski brod dužan je, za vrijeme prolaska teritorijalnim morem Republike, da ribarski pribor i opremu koja služi za ulov ribe i drugih morskih organizama drži u brodskom skladištu ili pričvršćene.

Strani ribarski brod dužan je ploviti teritorijalnim morem Republike najkraćim putem, brzinom ne manjom od ekonomične brzine, bez zaustavljanja ili sidrenja, osim ako je to neophodno zbog više sile ili nevolje na moru te imati vidno istaknute oznake ribarskog broda.

Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana, ne odnose se na ribarski brod koji ima dozvolu za ribolov u teritorijalnom moru Republike, dok se nalazi u području u kojem mu je ribolov dozvoljen.

Član 21

Strani ratni brodovi, tankeri i drugi brodovi kada prevoze opasne ili štetne materije, prilikom plovidbe u unutrašnjim morskim vodama i neškodljivog prolaska teritorijalnim

morem Republike, dužni su ploviti propisanim plovnim putevima za te brodove, poštovati zone odvojene plovidbe u područjima gdje su ti putevi ili zone odvojene plovidbe propisani i ispunjavati druge propisane uslove, radi sigurnosti i bezbjednosti plovidbe i spriječavanja zagađenja mora.

Član 22

Strana podmornica i drugo podvodno prevozno sredstvo za vrijeme prolaska teritorijalnim morem Republike, dužno je ploviti morskom površinom i viti zastavu državne pripadnosti i zastavu Republike.

Član 23

Ministarstvo na zahtjev ministarstva nadležnog za poslove odbrane radi obavljanja obuke za upotrebu oružja, može privremeno obustaviti prolazak plovnih objekata u pojedinim djelovima teritorijalnog mora.

Akt iz stava 1 ovog člana objavljuje se u »Oglasu za pomorce«.

Član 24

Ako se strani ratni brod, ili strani javni brod ne pridržava propisa o neškodljivom prolasku iz čl. 16 do 19 i čl. 22 i 23 ovog zakona ili opšteprihvaćenih međunarodnih propisa o spriječavanju sudara na moru i ako se taj brod ne odazove pozivu koji mu je upućen, domaći javni ili ratni brod odnosno javni ili ratni vazduhoplov narediti će da taj brod odmah isplovi iz teritorijalnog mora Republike.

IV. ISKLJUČIVA EKONOMSKA ZONA

Član 25

Isključiva ekonomska zona Republike obuhvata morske prostore od spoljne granice teritorijalnog mora u pravcu pučine do njegove spoljne granice utvrđene sporazumom, na osnovu međunarodnog prava, sa državama čije su obale sučelice ili se dodiruju.

Isključiva ekonomska zona iz stava 1 ovog člana, može se proglašiti odlukom Skupštine Republike i to cijeneći saradnju sa državama koje imaju suverenitet na djelovima Jadranskog mora:

- u oblastima gazdovanja, očuvanja, istraživanja i iskorišćavanja živih bogatstava u moru;
- u ostvarivanju prava i izvršavanju obaveza u zaštiti i očuvanju morske okoline;
- u oblasti naučnih istraživanja i, kad je to pogodno, preuzimanju zajedničkih istraživanja područja;
- pozivajući zainteresovane države ili međunarodne organizacije na saradnju u skladu sa odredbama Konvencije Ujedinjenih nacija o pravu mora.

Član 26

U isključivoj ekonomskoj zoni iz člana 25 ovog zakona, suverena prava Republike ostvaruju se radi:

1. istraživanja i iskorišćavanja;
2. očuvanja i upravljanja živim i neživim prirodnim bogatstvima;
3. proizvodnje energije korišćenjem mora, morskih struja i vjetrova.

Član 27

Nadležni organi Republike imaju pravo i dužnost da preduzimaju sve potrebne mjere u ostvarivanju prava iz člana 26 ovog zakona, u skladu sa nadležnostima utvrđenim zakonom, a naročito pregled, inspekciju, progon stranog broda i sudske postupke.

O progonu ili zadržavanju stranog broda i izrečenim kaznama odmah se obavještava, diplomatskim putem, država zastave broda.

Član 28

Gradnja, rad i upotreba objekata u isključivoj ekonomskoj zoni vrši se u skladu sa posebnim zakonom.

Član 29

Pravno ili fizičko lice kome je odobrena gradnja uređaja ili naprava iz člana 28 ovog zakona, dužno je da:

1. najmanje 30 dana prije otpočinjanja radova, preko Ministarstva – lučke kapetanije, objavi podatke o mjestu, načinu gradnje i o dimenzijama, veličini, dubini i izgledu morskog objekta;
2. prije početka gradnje, na mjestu gdje počinje gradnja, a zatim i na morskome objektu, postavi stalna sredstva signalizacije;
3. najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka gradnje ili upotrebe, ukloni svaki morski objekat koji se više ne upotrebljava ili je napušten, ne prouzrokujući štetu ribolovu, zaštiti i ekološkom očuvanju morskog prostora ili drugom legitimnom korišćenju mora.

Član 30

Na predlog izvođača radova na istraživanju i iskorišćavanju bogatstava isključive ekonomske zone Republike, Ministarstvo može, kad je to potrebno, oko uređaja i naprava iz člana 28 ovog zakona, odrediti bezbjednosne zone široke do 500 metara mjereći od svake tačke spoljne ivice morskog objekta i u tim zonama zabraniti plovidbu.

Određivanje bezbjedonosne zone, njena širina i režim plovidbe u zoni blagovremeno se objavljuje u "Oglasu za pomorce".

Član 31

Uređaji i naprave u zoni bezbjednosti ne smiju se postavljati na mjestima na kojima mogu ometati upotrebu određenih međunarodnih plovih puteva.

Član 32

Na svim uređajima ili napravama u isključivoj ekonomskoj zoni Republike primjenjuju se carinski, poreski i zdravstveni propisi i propisi o ulasku i boravku stranaca.

Član 33

Strani ratni, javni, ribarski i naučno-istraživački brod može uz odobrenje ministarstava iz člana 7 obavljati poslove iz člana 9 ovog zakona.

Član 34

Prilikom plovidbe isključivom ekonomskom zonom Republike plovni objekti su dužni da poštuju opšteprihvaćene međunarodne propise i standarde i domaće propise o zaštiti zagađenja mora i vazduha s brodova i zagađenja prouzrokovanog potapanjem ili djelatnostima u podmorju.

Pravna ili fizička lica koja učestvuju u istraživanju ili iskorišćavanju prirodnih bogatstava isključive ekonomske zone Republike dužna su da poštuju međunarodne i domaće propise, postupke i standarde o zaštiti mora, živih morskih bogatstava i morske sredine.

Prilikom preleta isključive ekonomske zone Republike vazduhoplovi su dužni da poštuju opšteprihvaćene međunarodne propise i domaće propise o zaštiti zagađenja mora iz vazduha ili vazduhom.

V. EPIKONTINENTALNI POJAS

Član 35

Epikontinentalni pojas Republike obuhvata morsko dno i morsko podmorje izvan spoljne granice teritorijalnog mora Republike u smjeru pučine do granica epikontinentalnog pojasa sa susjednim državama, utvrđenih međunarodnim sporazumima.

Član 36

U epikontinentalnom pojasu Republika ostvaruje suverena prava radi njegovog istraživanja i iskorišćavanja prirodnih bogatstava tog pojasa.

Pod prirodnim bogatstvima iz stava 1 ovog člana podrazumjevaju se rudno i drugo neživo bogatstvo morskog dna i njegovog podmorja, kao i morska bića, koja su u stadijumu u kojem se mogu loviti, bilo nepokretna na morskome dnu ili ispod njega ili su nesposobna pomjerati se, ako nijesu u stalnom fizičkom dodiru s morskim dnom i podmorjem.

Strana pravna i fizička lica mogu iskorišćavati morska bića iz stava 2 ovoga člana, samo u slučajevima utvrđenim međunarodnim ugovorom.

Član 37

Ostvarivanjem prava iz člana 36 stava 1 ovog zakona, ne može se: neopravdano spriječavati plovidba, ribolov, zaštita živih bogatstava mora, a ni osnovna okeanografska ili druga naučna istraživanja javnog karaktera.

Na istraživanja iz stava 1 ovog člana u epikontinentalnom pojasu shodno se primjenjuju odredbe čl. 7 i 9 ovog zakona.

Član 38

Istraživanje i iskorišćavanje prirodnih bogatstava epikontinentalnog pojasa Republike, kao i postavljanje, puštanje u rad i održavanje potrebnih postrojenja i uređaja za istraživanje i preduzimanje aktivnosti radi iskorišćavanja, mogu se obavljati uz uslove propisane ovim zakonom, propisom donesenim na osnovu ovog zakona i drugim propisima.

Korišćenje i ispuštanje opasnih i štetnih supstanci i ulja za preduzimanje aktivnosti iz stava 1 ovog člana vrši će se na način kojim se minimizira negativni uticaj na životnu sredinu morskog ekosistema epikontinentalnog pojasa u skladu sa zakonom i međunarodnim propisima.

Ministarstvo će u saradnji sa ministarstvom nadležnim za zaštitu životne sredine, u skladu sa zakonom i međunarodnim propisima, preduzimati mjere na spriječavanju zagađenja posebno zaštićenih oblasti, koje nastaju kao posljedica aktivnosti u epikontinentalnom pojasu.

Na postrojenja i uređaje iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe čl. 28 do 32 ovog zakona.

Ministarstvo nadležno za poslove uređenja prostora odobrava i kontroliše postavljanje i održavanje podmorskih kablova i cjevovoda u epikontinentalnom pojasu Republike koji prelaze u područje teritorijalnog mora Republike, a za podmorske cjevovode koji se polažu u njenom epikontinentalnom pojasu, a ne prelaze u područje teritorijalnog mora izdaje saglasnost o smjeru polaganja, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

Protiv odobrenja iz stava 5 ovog člana, nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Uslove na osnovu kojih se daje odobrenje iz stava 5 ovog člana, propisuje ministarstvo nadležno za poslove uređenja prostora.

VI PRAVO PROGONA

Član 39

Progon stranog plovnog objekta preduzeće se ako nadležni organ uprave osnovano sumnja da je strani plovni objekat ili njegov pripadak, povrijedio zakon ili opšte prihvaćena pravila međunarodnog prava.

Progon stranog plovnog objekta može početi samo ako se sumnjivi plovni objekat ili njegov pripadak, nalazi u unutrašnjim morskim vodama, teritorijalnom moru, isključivoj ekonomskoj zoni ili epikontinentalnom pojasu Republike i ako se ne zaustavi nakon vidljivog ili zvučnog poziva za zaustavljanje koji mu je upućen sa udaljenosti koja omogućava da poziv vidi ili čuje.

Progon stranog plovnog objekta može se nastaviti na otvorenom moru, u isključivoj ekonomskoj zoni ili u spoljnjem pojasu strane države, ako nije bio prekinut, sve dok ne uplovi u teritorijalno more svoje ili neke treće države.

Progon mogu obavljati javni ili ratni brodovi i javni ili ratni vazduhoplovi ili drugi ovlašćeni brodovi, odnosno vazduhoplovi.

U isključivoj ekonomskoj zoni ili epikontinentalnom pojasu progon stranog plovnog objekta može započeti samo ako su povrijeđeni propisi koji se primjenjuju u toj zoni odnosno pojasu.

Ako se plovni objekat iz stava 1 ovog člana, za vrijeme pogona uzapti, predaće se organu nadležnom za sprovođenje odgovarajućeg postupka.

Odredbe ovog člana ne odnose se na strane ratne brodove i javne brodove koji uživaju imunitet.

VII NADZOR

Član 40

Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrše, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom: Ministarstvo, ministarstvo nadležno za poslove odbrane, ministarstvo nadležno za inostrane poslove, ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine, ministarstvo nadležno za poslove uređenja prostora, ministarstvo nadležno za poslove prosvjete i nauke, ministarstvo nadležno za poslove kulture i ministarstvo nadležno za poslove morskog ribarstva.

Član 41

Inspekcijski nadzor u okviru nadležnosti Ministarstva vrše inspektori bezbjednosti plovidbe, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

VIII KAZNENE ODREDBE

Član 42

Novčanom kaznom od desetostrukog do tristastrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniće se za prekršaj organ, pravno lice i preduzetnik, ako:

1. strani trgovački brod uplovi u unutrašnje morske vode, bez namjere da uplovi u luku otvorenu za međunarodni saobraćaj ili u luku u kojoj je brodogradilište u kome će biti popravljen, odnosno ne uplovi najkraćim uobičajenim putem u unutrašnje morske vode, u skladu sa režimom korišćenja plovnih puteva (član 5);
2. strani brod, jahta ili čamac prevozi stvari ili putnike između domaćih lukauz naknadu, bez odobrenja nadležnog ministarstva (član 6);
3. strani ribarski, odnosno strani naučno-istraživački brod uplovi u unutrašnje morske vode, bez odobrenja nadležnog ministarstva (član 7);
4. strana jahta, odnosno strani čamac namijenjen razonodi, sportu ili rekreaciji plovi i boravi u teritorijalnom moru i unutrašnjim morskim vodama Republike protivno članu 8 ovog zakona;
5. obavlja istraživanja, snimanja i hidrografski premjer morskog dna i podmorja unutrašnjih morskih voda, teritorijalnog mora i epikontinentalnog pojasa, odnosno obavlja istraživanja, ispitivanja i mjerenja mora u isključivoj ekonomskoj zoni, bez odobrenja nadležnog organa (čl. 9, 33 i 37);
6. plovni objekat koji koristi uplovi u zabranjenu zonu u unutrašnjim morskim vodama ili plovi kroz zabranjenu zonu u unutrašnjim morskim vodama protivno propisanim uslovima (član 11 st. 1 i 2);
7. se plovni objekat koji koristi skloni, zbog više sile ili nevolje na moru, u unutrašnje morske vode, a o tome ne obavijesti najbližu lučku kapetaniju (član 12);
8. strani ribarski brod za vrijeme prolaska unutrašnjim morskim vodama ili teritorijalnim morem Republike ribari ili lovi druga živa bića u moru i na morskome dnu (član 20 stav 1);
9. strani ribarski brod ne plovi teritorijalnim morem najkraćim putem ili plovi brzinom ne manjom od ekonomične ili se za vrijeme prolaska zaustavlja i sidri u teritorijalnom moru, a to zaustavljanje i sidrenje nije prouzrokovano višom silom, odnosno nevoljom na moru ili nema na brodu vidno istaknute oznake ribarskog broda (član 20 stav 3);
10. najmanje 30 dana prije otpočinjanja radova preko ministarstva – lučke kapetanije ne objavi podatke o mjestu, načinu gradnje i o dimenzijama, veličini, dubini i izgledu morskog objekta (član 29 stav 1 tačka 1);
11. prije početka gradnje, na mjestu gdje počinje gradanja i na morskome objektu ne postavi stalna sredstva signalizacije (član 29 stav 1 tačka 2);
12. najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka gradnje ili upotrebe ne ukloni svaki morski objekat koji se više ne upotrebljava ili je napušten (član 29 stav 1 tačka 3);
13. strani brod koji koristi, plovi bezbjedonosnom zonom određenom oko uređaja i naprava za istraživanje i iskorišćavanje bogatstava isključive ekonomske zone (član 30 stav 1);
14. postavi uređaje, naprave i zone bezbjednosti na mjestima gdje mogu ometati upotrebu priznatih međunarodnih plovnih puteva (član 31);

15. prilikom istraživanja ili iskorišćavanja bogatstava epikontinentalnog pojasa neopravdano spriječava plovidbu, ribolov, zaštitu živih bogatstava mora, osnovna okeanografska ili druga naučna istraživanja javnog karaktera (član 37 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organu ili pravnom licu novčanom kaznom od jedne polovine do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom fizičko lice odnosno zapovjednik broda ili drugo lice koje ga zamjenjuje od jedne polovine do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

Član 43

Za prekršaj iz člana 42 stava 1 tač. 9 i 10 ovog člana, stranom pravnom licu može se izreći, pored novčane kazne i zaštitna mjera oduzimanja broda, ulova i ribarskog pribora i opreme koja služi za ribolov, odnosno ulov drugih živih bića u moru i na morskom dnu.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 44

Odredbe čl. 25 do 34 ovog zakona primjenjivaće se od dana stupanja na snagu odluke Skupština Republike o proglašenju isključive ekonomske zone.

Član 45

Podzakonski propisi, osim odluke iz člana 25 stav 2 ovog zakona, donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 46

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe: Zakon o obalnom moru i epikontinentalnom pojasu Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (»Službeni list SFRJ«, br.49/87 i 57/89) i odredbe čl. 38, 39 i 40 Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (»Službeni list SRJ«, br. 12/98, 44/99, 74/99 i 73/00)

Član 47

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom listu Republike Crne Gore«

OBRAZLOŽENJE

1. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 12 stav 1 tačka 4 Ustava Republike Crne Gore, kojom je propisano da se Zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Republiku.

2. Razlozi za donošenje zakona

Zakon o obalnom moru i epikontinentalnom pojasu Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije («Službeni List SFRJ br. 49/87 i 57/89), donešen je jula 1987. godine, reguliše morski i podmorski prostor SFRJ, kao i uspostavljanje njenih suverenih prava i jurisdikcije na tom prostoru. Usljed poznatih dešavanja na ovim prostorima, došlo je do neophodne potrebe za donošenjem novog zakona kojim bi se uredio morski i podmorski prostor Republike Crne Gore i to: unutrašnje morske vode, teritorijalno more, isključiva ekonomska zona, epikontinentalni pojas, zabrana uplovljenja, zaustavljanje i progon broda, a u skladu sa međunarodnim propisima. Isključiva ekonomska zona je međunarodnopravni institut u savremenom međunarodnom pravu mora i predstavlja jednu od najvažnijih novina koja omogućava obalnoj državi proširenje svojih suverenih prava i jurisdikcije. Konvencijom UN o pravu mora u stvari je kodifikovan ovaj institut već ranije stvoren u međunarodnom običajnom pravu, pa odredbe čl. 55-75 ove konvencije preciziraju njegov sadržaj. Pojavu ovog instituta uslovili su brojni faktori, a posebno iscrpljujuće iskorišćavanje prirodnih bogatstava na moru i u podmorju, promjena političkih i ekonomskih odnosa i prilika u međunarodnoj zajednici i tehnološki i tehnički napredak koji omogućava raznovrsnu eksploataciju mora i podmorja, bez obzira na morsku dubinu i udaljenost od obale. On je po pravnom statusu sui generis u kome su prava i dužnosti obalne države i ostalih država međunarodno pravno određeni u navedenim odredbama Konvencije UN o pravu mora. Isključiva ekonomska zona mora se proklamovati odnosno proglasiti odlukom koju donosi Skupština Republike Crne Gore.

U Predlogu zakona o moru primjenjuju se sve relevantne i obavezujuće međunarodne konvencije, s posebnim akcentom na Konvenciju Ujedinjenih Nacija o pravu mora iz 1982. godine. Konvencija Ujedinjenih Naroda o pravu mora potpisana 1982. godine u Montego Bayu (Jamajka) koja je stupila na snagu 1984. godine, tj. godinu dana nakon što je ratifikovalo ili joj pristupilo 60 država, predstavlja dokument od izuzetnog pravnog, političkog i ekonomskog značaja, kojim se međunarodno pravno, na sveobuhvatan način uređuju svi načini upotrebe mora, iskorišćavanja, zaštite, očuvanja i poboljšanja kvaliteta mora, morskog dna i podmorja i obezbjeđuje uspostavljanje globalnog pravnog poretka u ovoj oblasti. U odnosu na Ženevske konvencije o pravu mora iz 1958. godine u Konvenciji UN o pravu mora unijeta su brojna pravila važećeg međunarodnog prava, pa je ista kodifikacijska, a kako sadrži brojne novine odnosno pravila, možemo reći da je i leglacijska. Bivša Jugoslavija, Konvenciju UN o pravu mora ratifikovala je 1986. godine, a sukcesijom Republika Crna Gora će Zakonom o moru implementirati je u svoje zakonodavstvo.

Nadalje, jedna od bitnih međunarodnih konvencija koja je implementirana u Zakon o moru je Konvencija o zaštiti Sredozemnog mora od zagađivanja (Barcelonska

konvencija). Barcelonska konvencija usvojena je 1976. godine a stupila na snagu 1978. godine, sa pratećim protokolima:

1. Protokol o spriječavanju zagađenja Sredozemnog mora uslijed potapanja otpadnih i drugih materija sa brodova i vazduhoplova;
2. Protokol u vezi saradnje u spriječavanju zagađenja sa brodova i u slučajevima vanrednih situacija zagađenja Sredozemnog mora;
3. Pravilnik o zaštiti Sredozemnog mora od zagađenja s kopna;
4. Protokol o posebno zaštićenim područjima;
5. Protokol o zaštiti Sredozemnog mora od zagađenja uslijed istraživanja i iskorišćavanja epikontinentalnog pojasa, morskog dna i morskog podmorja;
6. Protokol o spriječavanju zagađenja Sredozemnog mora prekograničnim prevozom opasnog otpada i njrgovim odlaganjem.

Bivša Jugoslavija ratifikovala je Barcelonsku konvenciju i protokole pod rednim brojem 1 i 2.

Barcelonska konvencija izmijenjena je i dopunjena na Konferenciji ovlašćenih predstavnika održanoj u Barceloni 1995. godine i nosi naziv Konvencija o zaštiti morske sredine i priobalnog područja Sredozemlja. Takođe je dio naprijed navedenih protokola, izmjenjen i dopunjen, zaveden pod novim nazivom.

Barcelonska konvencija i prateći protokoli predstavljaju pravni okvir za rad mediteranskog akcionog plana (MAP) za zaštitu Sredozemnog mora Programa ujedinjenih naroda za životnu sredinu (UNEP).

Konvencija o zaštiti Sredozemnog mora značajna je za Republiku Crnu Goru prvenstveno radi zaštite Jadranskog mora i obalnog područja, kao dijela Sredozemlja, a osim toga mediteranski akcioni plan i Barcelonska konvencija pružaju značajne prednosti za ostvarivanje privredne i političke saradnje sa državama Sredozemlja, organizacijama ujedinjenih naroda, kao i drugim međunarodnim, posebno finansijskim institucijama.

3. Usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Predlog zakona o moru je usaglašen sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravu mora i Konvencijom o zaštiti Sredozemnog mora od zagađivanja (Barcelonska konvencija)

4. Obrazloženje osnovnih pravnih instituta

I Opšte odredbe (čl. 1-3)

Odredbom člana 1 Predloga zakona određen je predmet ovog Zakona, u smislu da se njime uređuju morski i podmorski prostori Republike Crne Gore, u skladu sa međunarodnim konvencijama, posebno sa Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982. godine (član 2), kao i pravilima običajnog međunarodnog prava.

Članom 2 Predloga zakona se, saglasno navedenoj Konvenciji UN, propisuje da se suverenitet Republike Crne Gore na moru prostire na unutrašnje morske vode, teritorijalno more, vazdušni prostor iznad njega, na dno i podzemni i podmorski prostor tog mora, dok u isključivoj ekonomskoj zoni i epikontinentalnom pojasu Republika ostvaruje navedena suverena prava i jurisdikciju, u skladu sa čl. 56 i 77 Konvencije UN o pravu mora. Ovom odredbom propisuju se, a u narednim članovima razrađuju prava i

nadležnosti Republike u morskom i podmorskom prostoru u odnosu na susjedne države i ostale obalne države, kao i u odnosu na strane brodove bez obzira na njihovu namjenu i vrstu.

Odredbom člana 2 Predloga zakona Republika štiti svoje privredne, sigurnosne i druge interese, odnosno preuzima obaveze propisane čl. 192, 194 i 197 Konvencije UN o pravu mora i članom 3 Barcelonske konvencije. Dakle, Republika potvrđuje spremnost da štiti, čuva i unapređuje morsku sredinu, saraduje sa državama u regionu i učestvuje u radu regionalnih i svjetskih međunarodnih organizacija, radi zaštite i unapređenja morske sredine, odnosno podstiče regionalnu saradnju radi donošenja zajedničkih planova hitnog djelovanja u slučaju nezgode koja prouzrokuje zagađenje morske sredine zagađivačima iz izvora na kopnu, s brodova, potapanjem, iz vazduha ili vazduhom i zagađenja prouzrokovanih aktivnostima na morskom dnu i u morskom podmorju.

Odredbom člana 3 Predloga zakona definisani su pojedini izrazi koji se upotrebljavaju u ovom zakonu.

II Unutrašnje morske vode (čl. 4-13)

Članom 4 Predloga zakona propisuju se unutrašnje morske vode, saglasno članu 8 Konvencije UN o pravu mora. S pravnog gledišta ovaj morski prostor izjednačen je sa kopnenim djelovima države, pa su unutrašnje morske vode pod potpunim suverenitetom obalne države, koja je dužna jedino trpiti plovidbu stranih trgovačkih brodova u njenim unutrašnjim morskim vodama radi njihovog ulaska u luku otvorenu za međunarodni saobraćaj ili uplovljenje takvog broda zbog više sile ili nevolje na moru, što se bliže razrađuje odredbom člana 5 Predloga zakona. Nadležan organ može, kada to zahtijevaju interesi odbrane zemlje ili sigurnost i bezbjednost plovidbe, odrediti drugi način plovidbe stranih trgovačkih brodova u unutrašnjim morskim vodama.

Odredbom člana 6 Predloga zakona propisana je kabotaža između domaćih luka u smislu da je prevoz lica ili stvari između domaćih luka rezervisan isključivo za domaća pravna i fizička lica uz izuzetak da istu djelatnost, pod uslovima propisanim ovim zakonom, mogu obavljati strani brodovi.

Članom 7 Predloga zakona propisano je pod kojim uslovima strani ratni, javni, ribarski i naučno-istraživački brod može uploviti u unutrašnje morske vode Republike.

U cilju legitimnog uplovljenja i boravka stranih jahti i stranih čamaca namijenjenih razonodi, sportu i rekreaciji, članom 8 Predloga zakona određeni su uslovi pod kojima isti objekti mogu uploviti i boraviti u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike.

Članom 9 Predloga zakona propisuju se uslovi za obavljanje aktivnosti u unutrašnjim morskim vodama, koje se odnose na istraživanje, snimanje, hidrografske premjer morskog dna i podmorja i arheološka istraživanja, a koje mogu obavljati domaća i strana pravna i fizička lica.

Članom 10 Predloga zakona bliže se propisuje remont stranih ratnih i stranih trgovačkih brodova, odnosno stranih jahti u brodogradilištima Republike .

Odredba člana 11 Predloga zakona sadrži ovlaštenja nadležnog ministarstva za propisivanje zabranjenih zona u unutrašnjim morskim vodama, zabranu plovidbe tim zonama, osim u slučaju više sile ili nevolje na moru, a članom 12 Predloga zakona propisuje se obaveza stranog plovnog objekta koji je bio prinuđen da se skloni u unutrašnje morske vode Republike ili u zabranjenu zonu da o tome obavijesti najbližu lučku kapetaniju.

III Teritorijalno more (čl. 13-25)

Čl. 13 i 14 Predloga zakona definisano je teritorijalno more, odnosno određena spoljna granica tog morskog pojasa, saglasno čl. 2 i 3 Konvencije UN o pravu mora. Teritorijalno more kao i unutrašnje morske vode država stiče ab initio tj. svojim nastankom jer je država i izlazi na more, pa nije potreban nikakav izričit proglas, stvarna ili fiktivna okupacija radi ostvarivanja suverenosti nad tim morskim pojasom, najkraće rečeno kopno daje obalnoj državi pravo nad morem uz njene obale.

Međutim, suverenost Republike u teritorijalnom moru nije apsolutna, tj. ostvaruje se u skladu sa međunarodnim pravom, koje nalaže trpljenje neškodljivog prolaska stranih brodova njenim teritorijalnim morem, saglasno čl. 16, 17 i 18 Konvencije UN o pravu mora, pa se odredbama čl. 15, 16, 17 i 18 Predloga zakona propisuje to ograničenje odnosno dalje razrađuje u skladu sa navedenom konvencijom.

Članom 19 Predloga zakona propisano je da nadležno ministarstvo može odrediti i propisati obavezne plovne puteve i zone odvojene plovidbe za plovidbu stranih brodova koji se koriste pravom neškodljivog prolaska, radi sigurnosti plovidbe, a što je u skladu sa članom 21 navedene konvencije.

Pravni status stranog ribarskog broda za vrijeme prolaska teritorijalnim morem Republike određen je odredbom člana 20 Predloga zakona, pa je istom zabranjen ribolov ili ulov drugih živih bić u moru i na morskome dnu osim ukoliko takav brod ima dozvolu za ribolov u određenom području teritorijalnog mora. Navedena odredba saglasna je članu 18 tačka 2 (i) 21 tačka 1 (e) Konvencije UN o pravu mora.

Članom 22 Predloga zakona propisana je obaveza da određeni brodovi prilikom plovidbe unutrašnjim morskim vodama poštuju zone odvojene plovidbe odnosno propisane plovne puteve, što je u duhu odredbe člana 21 navedene konvencije.

Strana podmornica i drugo podvodno prevozno sredstvo za vrijeme plovidbe teritorijalnim morem mora ispunjavati obaveze propisane odredbom člana 22 Predloga zakona, čime Republika bliže određuje pravni status tih plovnih objekata u svom teritorijalnom moru u skladu sa članom 20 Konvencije UN o pravu mora.

Članom 23 i 24 Predloga zakona propisano je ovlaštenje nadležnog ministarstva da može privremeno obustaviti prolazak stranih brodova u pojedinim djelovima teritorijalnog mora odnosno propisana prava nadležnog ministarstva u slučaju kada se strani ratni ili strani javni brod ne pridržava propisa o neškodljivom prolasku teritorijalnim morem Republike.

IV Isključiva ekonomska zona (čl. 25-35)

Odredbom člana 25 Predloga zakona određuju se granice isključive ekonomske zone u skladu sa čl. 55 i 74 Konvencije UN o pravu mora, kao i da se isključiva ekonomska zona proglašava odlukom Skuštine Republike Crne Gore.

Članom 26 propisuju se suverena prava Republike u isključivoj ekonomskoj zoni, saglasno članu 56 navedene Konvencije a članom 27 propisuje dužnost i pravo nadležnih ministarstava Republike u preduzimanju potrebnih mjera radi ostvarivanja suverenih prava i jurisdikcije u isključivoj ekonomskoj zoni.

Kako Republika ima u isključivoj ekonomskoj zoni pravo gradnje i regulisanja gradnje, rada i upotrebe uređaja i naprava na moru, morskom dnu i podmorju, odredbom člana 28 Predloga zakona Republika sprovodi jurisdikciju u ovoj oblasti, a u pogledu primjene njenih odgovarajućih propisa.

Član 29 Predloga zakona propisuje obaveze pravnog ili fizičkog lica koje je nosilac gradnje, a koje se tiču objavljivanja izvođenja radova, postavljanja stalnih sredstava signalizacije, odnosno uklanjanja objekta koji se ne koristi ili je napušten, a odredbom člana 30 Predloga zakona ovlašćuje se nadležno ministarstvo da, na prijedlog izvođača radova, odredi bezbjedonosne zone oko uređaja i naprava i zabrani plovidbu u tim zonama, a sve to saglasno članu 60 Konvencije UN o pravu mora.

Odredbom člana 31 Predloga zakona poštuje se zabrana postavljanja uređaja naprava i zona bezbjednosti na mjestima gdje mogu ometati upotrebu priznatih međunarodnih plovnih puteva.

Kako Republika ima isključivu jurisdikciju, posebno u pogledu carinskih, poreskih, zdravstvenih propisa i propisa o kretanju i boravku stranaca, nad svim uređajima i napravama u isključivoj ekonomskoj zoni odredba člana 32 Predloga zakona saglasna je članu 60 Konvencije UN o pravu mora.

Odredbom člana 34 Predloga zakona propisani su uslovi pod kojima domaća i strana pravna i fizička lica, odnosno strani ratni, javni, ribarski ili naučno-istraživački brodovi mogu obavljati određene aktivnosti u isključivoj ekonomskoj zoni.

Članom 34 Predloga zakona propisane su obaveze koje moraju poštovati plovni objekti prilikom plovidbe isključivom ekonomskom zonom, kao i obaveze pravnih ili fizičkih lica koja učestvuju u preduzimanju određenih aktivnosti u ovoj zoni i na kraju obaveze vazduhoplova prilikom prelijetanja isključive ekonomske zone, a sve to u skladu sa članom 58 navedene konvencije.

V Epikontinentalni pojas (čl. 35-38)

Članom 35 Predloga Zakona određuje se područje epikontinentalnog pojasa, saglasno čl. 76 i 83 Konvencije UN o pravu mora.

Članom 36 Predloga zakona propisuje se da u epikontinentalnom pojasu Republika ostvaruje suverena prava radi njegovog istraživanja i iskorišćavanja prirodnih bogatstava tog pojasa i bliže određuje šta se podrazumijeva pod prirodnim bogatstvima. Prava Republike u ovom pojasu su ekskluzivna, što znači da strana, pravna i fizička lica mogu

iskorišćavati navedena prirodna bića samo uz izričitu saglasnost tj. u slučajevima utvrđenim međunarodnim ugovorima. Ističemo da se prava obalne države u ovom pojasu ubrajaju u inherentna prava i država ih stiče samim tim što je obalna, pa stoga ta prava ne zavise od okupacije, stvarne ili fiktivne ili izričitog proglašenja, što je u duhu odredbe člana 77 navedene Konvencije.

Član 37 Predloga zakona propisuje da se ostvarivanjem prava u epikontinentalnom pojasu ne može neopravdano sprečavati plovidba, ribolov, zaštita živih bogatstava na moru itd., a član 38 Predloga zakona propisuje pod kojim se uslovima može vršiti istraživanje i iskorišćavanje prirodnih bogatstava ovog pojasa. (Član 79 i 80 Konvencije UN o pravu mora)

VI Pravo progona (član 39)

Odredbom člana 39 Predloga zakona propisan je i razrađen institut prava progona stranog plovnog objekta, u smislu kada i gdje počinje progon stranog plovnog objekta, ko obavlja isti progon.

VII Nadzor (čl. 40 i 41)

Članom 40 određeni su nadležni organi koji vrše nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega, u okviru nadležnosti utvrđenih istim zakonom, dok je članom 41 propisano da inspekcijski nadzor u okviru nadležnosti ministarstva vrše inspektori bezbjednosti plovidbe, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

VIII Kaznene odredbe (čl. 42-43)

Članom 42 Predloga zakona propisane su novčane kazne za prekršaje odnosno sankcionisane povrede odredbi ovog zakona od strane ministarstva, pravnog lica, preduzetnika ili fizičkog lica, a visina novčanih kazni utvrđena je u skladu sa Zakonom o prekršajima, dok je članom 43 propisano da se pored novčane kazne može izreći zaštitna mjera pod određenim uslovima.

IX Prelazne i završne odredbe

U Predlogu zakona o moru primjenjuju se sve relevantne i obavezujuće međunarodne konvencije, s posebnim akcentom na Konvenciju Ujedinjenih Nacija o pravu mora iz 1982. godine. Konvencija UN o pravu mora je stupila na snagu 1994. godine, godinu dana nakon što je dostavljena šezdeseta izjava o ratifikaciji. Zbog raširenosti konvencije njena pravila se smatraju obaveznim za sve države. Bivša Jugoslavija, Konvenciju UN o pravu mora ratifikovala je 1986. godine, a sukcesijom Republika Crna Gora je preuzela u svoje zakonodavstvo.

5. Sredstva za sprovođenje ovog zakona

Sprovođenje ovog zakona ne zahtijeva angažovanje finansijskih sredstva iz budžeta Republike.